

Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelman (NUUKA) päivittäminen

Kunnanhallitus 14.06.2023 § 96

Kunnanvaltuusto vahvisti kokouksessaan 12.6.2019 (KV 50/2019) Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelman vuosille 2020–2026. Ohjelman asettamisen jälkeen Nurmijärven ja muiden Suomen kuntien toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi sote-uudistuksen myötä. Koronapandemian ja Venäjän aloittaman hyökkäyssodan heijastevaikutukset maailmantalouteen ovat osaltaan muuttaneet taloudellista toimintaympäristöä vaikeampaan asentoon inflaation ja nousevien korkojen johdosta.

Kunnan pitkän aikavälin talousennusteet ovat jatkuvasti heikentyneet alkuperäisen NUUKA-ohjelman voimaantulon jälkeen, ja viimeisin ennuste (8/2022) näytti kunnan talouden kääntyvän alijäämäiseksi vuodesta 2024 alkaen ilman korjaavia toimenpiteitä. Samaan aikaan kun talous kääntyy alijäämäiseksi ja tulorahoitus heikkenee, kunnan investointimenot kasvavat huomattavasti, mikä puolestaan uhkaa kasvattaa kunnan lainakannan yli 400 milj. euroon. Jo nykyisellä 228 milj. euron lainakannalla kunnan omavaraisuusaste on 35,5 prosenttia, kun sen pitäisi tasapainoisessa taloudessa olla vähintään 50 prosenttia. Nykyiset tunnusluvut kertovat kunnan huomattavasta velkaantumisesta. Kunnan talouden yhtenä merkittävämpänä riskinä on pidetty voimakasta velkaantumista ja sen yhdistymistä korkoympäristön normalisoitumiseen. Korkoriskien mahdollinen realisoituminen tulevina vuosina asettaa omat haasteensa talouden tasapainotustyölle. Nykyiseen taloustilanteeseen peilaten voidaan todeta, että voimassa olevan NUUKA-toimenpidesuunnitelman toimet ovat olleet tarpeellisia, mutta eivät riittäviä.

Näiden tietojen pohjalta Nurmijärven kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 16.11.2022 (KV 94/2022) käynnistää Nurmijärven kestävä kasvun (NUUKA)-ohjelman päivittämisen loppuvuonna 2022 siten, että työn tavoitteellinen valmistumisaika oli keväällä 2023. Samalla valtuusto nimesi hankkeelle 7+2 hengen poliittisen ohjausryhmän ohjaamaan valmistelutyötä. Valmistelutyön tukena päätettiin käyttää ulkopuolista riippumatonta asiantuntijaa. Asiantuntijaksi valikoitui FCG, jonka asiantuntijoina sopeuttamistyössä toimivat Eero Laesterä ja Heli Silomäki. Ulkopuolinen asiantuntija arvioi omalta osaltaan kunnan talouden kehitysnäkymiä ja sopeutustarvetta sekä mahdollisia sopeutustoimia haastattelujen ja muiden havaintojen perusteella.

Ohjelman valmistelu

Ohjelman päivittäminen käynnistettiin ensimmäisellä ohjausryhmän kokouksella 9.12.2023. Selvitystyön pohjaksi laadittiin talousanalyysi ja painelaskelma. Alkuanalyysissä Nurmijärven kuntaa tarkasteltiin objektiivisesti julkisista talous-, toiminta- ja väestötilastoista kerätyn datan perusteella. Ohjausryhmä tutustui tausta-aineistoon ja talouden painelaskelmiin, joiden perusteella talouden sopeutustarpeeksi arvioitiin ja päätettiin 9,0 milj. euroa. Ohjausryhmä linjasi ensimmäisessä kokouksessaan, että mitään sopeutuskeinoja ei rajata työn ulkopuolelle. Sopeutuskeinojen keräämiseksi haastateltiin johtavia viranhaltijoita sekä johtavat poliittiset päättäjät. Haastatteluista nousi neljä isompaa teemaa, joiden johtamisella on Nurmijärven kunnan talouteen merkittävät vaikutukset. Kyseiset teemat olivat:

- Nurmijärven kasvun hinta
- Palvelujen järjestäminen (palveluverkko, tilatehokkuus, investointi- ja peruskorjaustarpeet huomioiden)
- Omaisuuden hallinta ja ylläpito
- Henkilöstö

Teemoja on käsitelty ja työstetty työryhmissä. Työryhmät ovat kokoontuneet 2-3 kertaa, jonka lisäksi yksittäiset viranhaltijat ovat auttaneet valmistelussa tehden pyynnöstä erilaisia koonteja ja selvityksiä. Poliittinen ohjausryhmä on ohjannut valmistelua pyytäen tarkennuksia, kuten lisälaskelmia ja eri vaihtoehtoja.

Ohjelmassa esitetyt sopeutuskeinot ovat luonteeltaan toimintatapoja muuttavia, lakkauttavia, juustohöyliä sekä tuloja lisääviä. Tavoitteena oli tehdä riittävä määrä, riittävän vaikuttavia toimenpiteitä työrauhan varmistamiseksi pitkällä tähtäimellä. Esitetyt keinot ovat pysyviä, toimintakatetta parantavia kokonaisuuksia. Yksittäisiä myyntivoittoja ei ole sisällytetty keinovalikoimaan.

Ohjausryhmän esitys annetaan kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle käsiteltäväksi ja päätöksentekoa varten. Sopeutuspaketti on luonteeltaan puitepäätos, jonka yksittäiset keinot päätetään hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin osana talousarviovalmistelua. Keinojen valmistelun yhteydessä huolehditaan tarvittavista vaikutusten arvioinnista.

Ohjausryhmän esitys Nurmijärven kunnan talouden tasapainottamiseksi / keinovalikoiman pääkohdat

A. Organisaation kehittäminen

Keinovalikoima pitää sisällään organisaation kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä, kuten työllisyyden hoidon kehittämisen, toimielinrakenteen tiivistämisen, talous- ja henkilöstöhallinnon keskittämisen, hallinnon tehostamisen (ml. järjestelmä uudistukset) sekä tukipalvelujen tuotantotapojen muutoksia. Kokonaisuuteen sisältyy myös henkilöstöteeman kokonaisuus, jonka euromääräiset säästöt tulevat pääosin säästövapaiden hallitusta purkamisesta.

Euromääräiset vaikutukset: 2.475.000 euroa.
HTV vaikutukset: 153-165 henkilötyövuotta.

B. Kuntalaisten palvelut

Kuntalaisten palvelut kokonaisuus pitää sisällään mm. joukkoliikenteen palvelutason tarkistuksia, katovalosaneerauksen, avoimen varhaiskasvatuksen mitoittamisen kysynnän mukaan ja alkuluokkatoiminnasta luopumisen asteittain.

Euromääräiset vaikutukset: 854.000 euroa.
HTV vaikutukset: 14-18 henkilötyövuotta.

C. Maksut ja taksat

Maksujen ja taksojen kokonaisuus pitää sisällään muun muassa liikuntapaikkojen maksujen tarkastelun, vesimaksujen tarkistamisen, hulevesimaksujen käyttöönoton sekä vesi- ja jätevesiliittymämaksujen tuloutuksen.

Euromääräiset vaikutukset: 2.975.000 euroa.

D. Avustukset

Avustusten kokonaisuus pitää sisällään yksityistieavustusten portaittaisen vähentämisen, uimahallin toimintatuen portaittaisen vähentämisen, Kissankellon avustuksen portaittaisen vähentämisen, vähävaraisten järjestöjen tuen lakkauttamisen sekä viestinnän sponsorointiavustusten, HyväOlo-kortin, urheiluseurojen avustusten, kulttuuripalvelujen

avustusten, nuorisojärjestöjen avustusten, hyte-avustuksen ja taiteen perusopetuksen ja kansalaisopiston avustusten vähentämisen.

Euromääräiset vaikutukset: 257.800 euroa.

E. Kunnan omistukset ja kiinteistöt

Omistusten ja kiinteistöjen kokonaisuus pitää sisällään mm. Monikon omistamisen ja toiminnan uudelleen organisoinnin tarkastelun, sotekiinteistöjen omistamisen kysymykset, kunnan kiinteistöjen rakenneohjelman ja tilatehokkuuden parannushankkeen sekä Märkiön leirikeskuksesta luopumisen.

Euromääräiset vaikutukset: 195.000 euroa.

F. Verorahoituksen lisäys

Ohjausryhmä tavoitteli 9 milj. euron sopeutustarvetta ja ohjausryhmän esittämä keinovalikoima kattaa yhteensä 6.756.800 euroa. Tämä tarkoittaa, että verorahoituksen kautta katettavaksi jäävä osuus olisi 2.243.200 euroa, joka vastaa 0,2 veroprosenttiyksikön tuottoa. Ohjausryhmä esittää, että veroprosenttia korotettaisiin vuonna 2027.

Euromääräiset vaikutukset: 2.243.200.

Henkilöstövaikutukset

Nuuka -ohjelman päivitustyötä on käsitelty yhteistoimintaelimessä kevään aikana useissa kokouksissa. Ohjausryhmän esitys eli kestävän kasvun (Nuuka) ohjelman keinovalikoima kunnan talouden sopeuttamiseksi sekä sen perusteet, vaikutukset ja vaihtoehdot on käsitelty yhteistoimintaneuvottelussa 30.5.2023 henkilöstön edustajien kanssa. Neuvottelu perustui lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa 4 § 1 momentin 4 kohtaan ja kohdistui työnantajan neuvotteluelvoitteeseen koskien valtuuston periaatepäätöstä.

Yksityiskohtaisemmat yhteistoimintaneuvottelut valtuuston päätöksen mukaisesta Nuuka – ohjelmasta ja sen henkilöstövaikutuksista Nuuka –ohjelman henkilöstövaikutuksista koko kunnassa on käyty yhteistoimintalain edellyttämällä tavalla elokuusta lokakuuhun eli ennen kuin kunnanhallitus päättää talousarviosta vuodelle 2024. Lisäksi henkilöstövaikutteisiin toimenpiteisiin liittyy asianmukainen yhteistoimintamenettely ennen kuin niistä päätetään hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin. Esimerkiksi yhteistoimintaneuvottelut Aleksian mahdollisesta ulkoistamisesta ja liikkeenluovutuksesta käydään ennen kuin valtuusto päättää asiasta.

Sopeutuspaketin valmistelussa on tunnistettu Nurmijärven kunnan haasteet henkilöstön saatavuudessa. Kunnan pitää pystyä turvaamaan riittävä henkilöstö kaikissa olosuhteissa. Henkilöstön riittävydessä ensisijainen toimenpide on vaikuttaa positiivisesti jo olevan henkilöstön jaksamiseen. Keskeisenä tavoitteena on lisätä työssäolopäiviä, esimerkiksi sairauspoissaolojen vähentymisen kautta ja korvaavan työn käyttöä lisäämällä. Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa pidetään ensisijaisen tärkeänä. Kunnan henkilöstölinjauksia ja ohjeistuksia päivitetään esimerkiksi matkakorvausten, sijaisten ja määräaikaisen henkilöstön käytön, lisä- ja ylityön teettämisen ja vuosilomien osalta.

Ohjausryhmän esityksen mukaisten sopeutustoimien henkilöstövaikutukset voivat olla seuraavia:

- Palvelujen tuottamis- ja toteutustapojen muutokset vaikuttavat tehtävänkuihin ja tehtäväjärjestelyihin
- Työtehtävien suorituspaikka saattaa muuttua

- Työtä ohjaavaa ohjeistusta päivitetään (ylityökäytännöt, säästövapaiden kerryttäminen jne.)
- Palvelujen lakkauttamisesta johtuva henkilöstömäärän vähentyminen
- Määräaikaisen henkilöstön palkkaamisen rajoittaminen

Esitykseen ei sisälly suoria henkilöstön vähentämisen tavoitteita. Toiminnan muutosten johdosta henkilöstömäärän arvioidaan vähentyvän sopeutuskaudella eli 2024–2026 yhteensä 167 – 183 HTV:tä. Aleksia -liikelaitoksen mahdollisen liikkeenluovutuksen vaikutus henkilöstömäärään on suurin. Sen lisäksi muiden palvelujen osalta henkilöstömäärän vähentyminen arvioidaan mahdolliseksi toteuttaa luonnollisen poistuman kautta. Henkilöstöteeman sopeutuskeinojen säästövaikutukseksi on arvioitu 1,1 milj euroa, joka koostuu suurimmaksi osaksi säästövapaakertymän purkamisesta vuosina 2024–2026.

Sopeuttamishjelman riittävyys

Ohjausryhmä arvioi, että sopeutuskeinot ovat riittäviä, mikäli taloudellinen kehitys noudattaa työn aikana mallinnettua talouden kehitystä ja annetuissa talouden suunnitteluraameissa pysytään. Talouden kehitykseen liittyy kuitenkin huomattavia epävarmuustekijöitä ja talouden kantokykyä tulee sopeutusohjelmasta huolimatta tarkastella ja arvioida vuosittain osana palvelujen järjestämisen suunnittelua ja talousarvioprosessia. Jo nyt on nähtävillä viitteitä siitä, että kunta-alan palkkaratkaisun ja inflaatiopaineiden myötä kunnan käyttötalousmenot uhkaavat kasvaa korkeammiksi kuin sopeutustyössä on ennakoitu. Tästä johtuen raamien noudattamisen ja talousarviokurin ylläpitäminen on ehdottoman tärkeää tulevina vuosina. Ohjausryhmän esittämää veronkorotuksen tarvetta tarkastellaan vuosittain kunnan pitkän aikavälin talousennusteen (painelaskelma) päivittämisen yhteydessä ja mahdolliset verotukselliset esitykset tuodaan talousarviokehityksen asettamisen yhteydessä kunnanhallituksen päätettäväksi.

Esityslistan liitteenä on ohjausryhmän esitys, josta valtuusto tekee päätöksen. Lisäksi päätöksen oheismateriaalina ovat ohjausryhmän valmistelutyössä syntyneet valmistelumateriaalit, jotka ovat päätöksen taustatietoina, mutta eivät päätöksenteon kohteena.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi ohjausryhmän esityksen ja esittää sen edelleen valtuustolle tiedoksi sekä päättää esittää valtuustolle, että

1. Nurmijärven kunnan talouden sopeustarve on 9,0 milj. euroa vuosille 2023–2026,
2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) -ohjelma hyväksytään liitteenä olevan ohjausryhmän esityksen mukaisena
3. Valtuusto velvoittaa toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanemaan, valvomaan ja raportoimaan ohjelman toteutumisesta hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin.

Valmistelija

talousjohtaja Erno Kontio, [erno.kontio\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:erno.kontio@nurmijarvi.fi)
hallintojohtaja Katja Vuorinen, [katja.vuorinen\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:katja.vuorinen@nurmijarvi.fi)
Sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, [tiina.hirvonen\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:tiina.hirvonen@nurmijarvi.fi)
Tekninen johtaja Juha Oksanen, [juha.oksanen\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:juha.oksanen@nurmijarvi.fi)

Käsittely

Kunnanjohtajan muutettu päätösesitys

Esittelijä muutti päätösesitystään siten, että esityksen kohtaa 2. muutetaan seuraavasti:

2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA)-ohjelma hyväksytään liitteenä olevan ohjausryhmän esityksen mukaisesti siten muutettuna, että ohjelmaan korjataan Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen säästöpotentiaali 0,9 milj. euroa arvioitua pienemmäksi, ja lisäksi esitetään 0,3 %-yksikön veronkorotusta vuodelle 2024.

Muutetun esityksen perustelu: Vuoden 2024 talousarviokehityksen valmistelun yhteydessä on havaittu huomattavaa kustannusten kasvua verrattuna NUUKA-työn painelaskelmissa mallinnettuun kustannuskehitykseen. Talousarviokehitys vuodelle 2024 näyttää ylittyvän aiemmista painelaskelmista noin 3,5 milj. euroa johtuen pääosin arvioitua suuremmasta palkkakehityksestä, sopimusten indeksikorotuksista sekä sähkön hinnan nousupaineista. Lisäksi talousarviokehityksen valmistelun yhteydessä on havaittu, että Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen sopeutuspotentiaali on 0,9 milj. euroa arvioitua pienempi. Tämä johtuu teollisuusjäteveden sopimuksesta, jonka nettovaikutukset ovat tarkentuneet siten, että sopimuksen todellinen nettovaikutus on 0,3 milj. euroa, kun ohjausryhmän esityksessä säästöpotentiaaliksi oli arvioitu 1,2 milj. euroa. Tarkennettu nettovaikutus tulee korjata NUUKA-ohjausryhmän esitykseen, mikä aiheuttaa 0,9 milj. euron vajeen 9 milj. sopeutukseen.

Edellä mainittujen muutosten vuoksi painelaskelmat on päivitetty vastaamaan talousarviokehityksen tilannetta. Painelaskelman perusteella kunnan talous painuisi alijäämäiseksi sopeutuksista huolimatta jo vuonna 2025 ilman veronkorotuksia. Taloustilanteen korjaamiseksi kunnanjohtajan muutettu esitys sisältää 0,3 %-yksikön veronkorotusesityksen jo vuodelle 2024. Painelaskelman perusteella ko. korotus pitäisi tilikaudet 2024–2026 ylijäämäisinä, mutta tulos painuisi alijäämäiseksi vuonna 2027, jonka jälkeen alijäämät kasvaisivat vuosittain vuosikymmenen loppuun mennessä asettaen painetta lisälainanotolle. Painelaskelman perusteella vuonna 2027 tulisi toteuttaa seuraava veronkorotus, arviolta 0,2 %-yksikköä tai vastaavat lisäsopeutukset käyttötalouteen.

Yleiskeskustelu

Arto Hägg esitti Petri Vaulamon, Jouni Maijalan ja Tapio Sivulan kannattamana, että päätös tehdään ohjausryhmän laatiman esityksen mukaisena ja kunnanjohtajan muutetussa esityksessä esiin tuodut muutostarpeet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä. Puheenjohtaja totesi, että Häggin esitys käsitellään lopuksi yksityiskohtaisen käsittelyn jälkeen.

Ohjausryhmän esityksen käsittely / Keinovalikoiman pääkohdat

A. Organisaation kehittäminen

Kunnanhallitus hyväksyi ohjausryhmän esityksen mukaisesti.

B. Kuntalaisten palvelut

Riikka Raekannas ja Jouni Maijala ilmoittivat esteellisyydestä (hallintolaki 28.1 § 3 kohta, intressijäävi, itse tai läheinen mukana alkuopetuksessa) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon tässä kohdassa.

Leni Niinimäki teki Otto Suhosen ja Jenni Sandbergin kannattamana seuraavan täydennyksen liittyen alkuluokkatoiminnasta luopumiseen asteittain:

”Alkuluokkatoiminnasta luopumiseen asteittain valmistellaan suunnitelma syksyn 2023 aikana. Alkuluokkatoiminnasta tuodaan syksyllä raportointi alasajon kustannusvaikutuksista ja

vaikutukset opetuksen järjestämiseen kouluissa sekä tilojen riittävydestä koko kunnassa. Arvioinnin jälkeen alkuluokan toimintaan liittyvä selvitys tuodaan luottamuselimiin tiedoksi/päätettäväksi syksyn aikana ennen talousarviokäsittelyä.”

Puheenjohtajan tiedustellessa voiko kunnanhallitus olla yksimielinen Niinimäen muutosesityksestä, kukaan ei vastustanut tehtyä esitystä, joten kunnanhallitus hyväksyi Niinimäen muutosesityksen yksimielisesti.

Tämän kohdan käsittelyn aikana pidettiin kokoustauko klo 17.13–17.30.

C. Maksut ja taksat

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan muutetun pohjaesityksen, jonka mukaisesti Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen sopeutuspotentiaalia teollisuusjäteveden sopimuksen osalta pienennetään 1,2 milj. eurosta 0,3 milj. euroon. Tarkennettu nettovaikutus korjataan NUUKA-ohjausryhmän esitykseen, mikä aiheuttaa 0,9 milj. euron vajeen 9 milj. sopeutukseen.

D. Avustukset

Jenni Sandberg esitti Leni Niinimäen kannattamana, että Nuuka-ohjausryhmän esityksestä keinovalikoiman kohdasta "avustukset" poistetaan seuraavat kohdat: vähävaraisten järjestöjen tuki 6 000 €, viestinnän sponsorointiavustukset 5 000 €, urheiluseurojen avustukset 21 800 €, kulttuuripalvelujen avustukset 7 600 €, nuorisjärjestöjen avustukset 3 000 €, HYTE-avustus 5 400 € ja taiteen perusopetus ja kansalaisopisto 24 000 €. Kokonaisvaikutus on yhteensä 72 800 €. Tämä summa katetaan ottamalla keinovalikoimasta käyttöön kotihoidontuen kuntalisän pienentäminen valtakunnalliselle keskimääräiselle tasolle 170 €/kk nykyisestä 200 €/kk (säästö 78 000 €/vuosi).

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, josta kunnanhallitus ei voinut olla yksimielinen, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että
JAA= esittelijän pohjaesitys
EI= Sandbergin muutosesitys

Äänestyksen tulos

JAA 9 (Hägg, Maijala, Raekannas, Sivula, Suhonen, Vaulamo, Vierelä, Viitala, Rätty)

EI 2 (Niinimäki, Sandberg)

Kunnanhallitus päätti äänin 9 JAA - 2 EI hyväksyä esittelijän pohjaesityksen.

E. Kunnan omistukset ja kiinteistöt

Virpi Rätty ilmoitti esteellisyydestä (hallintolaki 28.1 § 5 kohta, yhteisöjäävi, Keusoten yhtymähallituksen jäsen) osallistua asian käsittelyyn ja päätöksentekoon tässä kohdassa.

Tarleena Takalo-Eskola esitti, että Kunnan omistukset ja kiinteistöt -kohdan ensimmäinen rivi muutetaan muotoon ”Monikon ja Märkiön leirikeskukseen omistamisen ja toiminnan uudelleen organisointi” ja poistetaan kohdan viimeinen lause ”Leirikeskuksesta luopuminen”. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.

Ohjausryhmän esityksen käsittely / Teemat

A. Kasvun hinta

Kunnanhallitus hyväksyi ohjausryhmän esityksen mukaisesti.

B. Palvelujen järjestäminen

Kunnanhallitus hyväksyi ohjausryhmän esityksen mukaisesti.

C. Omistaminen / omistajaohjaus

Kunnanhallitus hyväksyi ohjausryhmän esityksen mukaisesti.

D. Henkilöstö

Kunnanhallitus hyväksyi ohjausryhmän esityksen mukaisesti.

Verorahoituksen lisäys

Puheenjohtaja totesi, että lopuksi käsitellään kunnanjohtajan muutettu esitys 0,3 %-yksikön veronkorotuksesta vuodelle 2024. Arto Hägg on tehnyt kannatetun vastaesityksen, jonka mukaan päätös tehdään ohjausryhmän laatiman esityksen mukaisena ja kunnanjohtajan muutetussa esityksessä esiin tuodut muutostarpeet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, josta kunnanhallitus ei voinut olla yksimielinen, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että
JAA= esittelijän pohjaesitys
EI= Häggin muutosesitys

Äänestyksen tulos

JAA 2 (Niinimäki, Sandberg)

EI 9 (Hägg, Maijala, Raekannas, Sivula, Suhonen, Vaulamo, Vierelä, Viitala, Rätty)

Kunnanhallitus päätti äänin 2 JAA - 9 EI hyväksyä Häggin muutosesityksen.

Lisäksi kunnanhallitus päätti yksimielisesti esittää valtuustolle, että NUUKA:n poliittisen ohjausryhmän toiminta jatkuu syksyllä 2023.

Päätös

Kunnanhallitus merkitsi tiedoksi ohjausryhmän esityksen ja esittää sen edelleen valtuustolle tiedoksi sekä päätti esittää valtuustolle, että

1. Nurmijärven kunnan talouden sopeutustarve on 9,0 milj. euroa vuosille 2023–2026,

2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) -ohjelma hyväksytään liitteenä olevan ohjausryhmän esityksen mukaisena seuraavin muutoksin:

- täydennetään kohtaa B. Kuntalaisten palvelut / alkuluokkatoiminnasta luopuminen asteittain: ”Alkuluokkatoiminnasta luopumiseen asteittain valmistellaan suunnitelma syksyn 2023 aikana. Alkuluokkatoiminnasta tuodaan syksyllä raportointi alasajon kustannusvaikutuksista ja vaikutukset opetuksen järjestämiseen kouluissa sekä tilojen riittävydestä koko kunnassa. Arvioinnin jälkeen alkuluokan toimintaan liittyvä selvitys tuodaan luottamuselimiin tiedoksi/päätettäväksi syksyn aikana ennen talousarviokäsittelyä.”

- kohdassa C. Maksut ja Taksat: Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen sopeutuspotentiaalia teollisuusjäteveden sopimuksen osalta pienennetään 1,2 milj. eurosta 0,3 milj. euroon. Tarkennettu

nettovaikutus korjataan NUUKA-ohjausryhmän esitykseen, mikä aiheuttaa 0,9 milj. euron vajeen 9 milj. sopeutukseen.

- verorahoituksen lisäyksen osalta päätös tehdään ohjausryhmän laatiman esityksen mukaisena ja kunnanjohtajan muutetussa esityksessä esiin tuodut muutostarpeet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

- NUUKA:n poliittisen ohjausryhmän toiminta jatkuu syksyllä 2023.

3. Valtuusto velvoittaa toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanemaan, valvomaan ja raportoimaan ohjelman toteutumisesta hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Riikka Raekannas ja Jouni Maijala poistuivat kokouksesta esteellisinä (hallintolaki 28.1 § 3 kohta, intressijäävi) Kuntalaisten palvelut -kohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Virpi Rätty poistui kokouksesta esteellisenä (hallintolaki 28.1 § 5 kohta, yhteisjäävi) Kunnan omistukset ja kiinteistöt -kohdan käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Valtuusto 21.06.2023 § 40

Esitys

Kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi ohjausryhmän esityksen ja päättää, että

1. Nurmijärven kunnan talouden sopeutustarve on 9,0 milj. euroa vuosille 2023–2026,

2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) -ohjelma hyväksytään liitteenä olevan ohjausryhmän esityksen mukaisena seuraavin muutoksin:

- täydennetään kohtaa B. Kuntalaisten palvelut / alkuluokkatoiminnasta luopuminen asteittain: ”Alkuluokkatoiminnasta luopumiseen asteittain valmistellaan suunnitelma syksyn 2023 aikana. Alkuluokkatoiminnasta tuodaan syksyllä raportointi alarajon kustannusvaikutuksista ja vaikutukset opetuksen järjestämiseen kouluissa sekä tilojen riittävydestä koko kunnassa. Arvioinnin jälkeen alkuluokan toimintaan liittyvä selvitys tuodaan luottamuselimiin tiedoksi/päätettäväksi syksyn aikana ennen talousarviokäsittelyä.”

- kohdassa C. Maksut ja Taksat: Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen sopeutuspotentiaalia teollisuusjäteveden sopimuksen osalta pienennetään 1,2 milj. eurosta 0,3 milj. euroon. Tarkennettu nettovaikutus korjataan NUUKA-ohjausryhmän esitykseen, mikä aiheuttaa 0,9 milj. euron vajeen 9 milj. sopeutukseen.

- verorahoituksen lisäyksen osalta päätös tehdään ohjausryhmän laatiman esityksen mukaisena ja kunnanjohtajan muutetussa esityksessä esiin tuodut muutostarpeet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

- NUUKA:n poliittisen ohjausryhmän toiminta jatkuu syksyllä 2023.

3. Valtuusto velvoittaa toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanemaan, valvomaan ja raportoimaan ohjelman toteutumisesta hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin.

Käsittely

Yleiskeskustelu

Poliittisen ohjausryhmän puheenjohtaja Arto Hägg kertoi ohjausryhmän esityksestä. Lisäksi kuultiin kunnanhallituksen puheenjohtaja Virpi Rädyn puheenvuoro, muut ryhmäpuheenvuorot suuruusjärjestyksessä sekä pidettiin yleispuheenvuoroja.

Yleiskeskustelun jälkeen pidettiin kokoustauko klo 17.10–17.34.

Keinovalikoiman pääkohdat

A. Organisaation kehittäminen

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen mukaisesti.

B. Kuntalaisten palvelut

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen mukaisesti.

C. Maksut ja taksat

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen mukaisesti.

D. Avustukset

Sirkka Rousu esitti SDP:n valtuustoryhmän esityksenä ja vihreän valtuustoryhmän kannattamana, että keinovalikoiman kohdasta "avustukset" poistetaan seuraavat kohdat: vähävaraisten järjestöjen tuki 6 000 €, viestinnän sponsorointiavustukset 5 000 €, urheiluseurojen avustukset 21 800 €, kulttuuripalvelujen avustukset 7 600 €, nuorisojärjestöjen avustukset 3 000 €, HYTE-avustus 5 400 € ja taiteen perusopetus ja kansalaisopisto 24 000 €. Kokonaisvaikutus on yhteensä 72 800 €. Tämä summa katetaan ottamalla keinovalikoimasta käyttöön kotihoidontuen kuntalisän pienentäminen valtakunnalliselle keskimääräiselle tasolle 170 €/kk nykyisestä 200 €/kk (säästö 78 000 €/vuosi).

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto ei ole asiasta yksimielinen, joten asiassa tulee suorittaa äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen:

JAA = kunnanhallituksen esitys

EI = SDP:n valtuustoryhmän esitys

Äänestyksen tulos:

JAA 33 ääntä

EI 17 ääntä

TYHJÄ 1 ääni

Merk. Riina Mattila ilmoitti kokouksessa äänestäneensä tässä asiassa TYHJÄ, vaikka tarkoitus oli äänestää JAA.

Äänestyksen tuloksena kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen äänin 33–17–1. Äänestysluettelo on päätöksen liitteenä.

E. Kunnan omistukset ja kiinteistöt

Tarleena Takalo-Eskola esitti Riina Mattilan, Sirpa Rantalan, Virpi Rädyn ja Harri Lepolahden kannattamana seuraavan tekstilisäyksen: ”Märkiön leirikeskuksesta luopumisen kustannuksia selvitetään syksyn 2023 aikana tekemällä kustannusvaikutuksista selvitys, jossa vertaillaan keskenään Märkiössä toteutetun toiminnan toteutuneita kustannuksia ja niitä kustannuksia, jotka syntyisivät Märkiön leirikeskuksesta luopumiseen liittyvästä vastaavasta toiminnasta korvaavissa tiloissa. Arvioinnin jälkeen raportti tuodaan luottamuselimien tiedoksi/päätettäväksi syksyn 2023 aikana ennen talousarviokäsittelyä.”

Puheenjohtajan tiedustellessa voiko kunnanvaltuusto hyväksyä yksimielisesti Takalo-Eskolan tekstilisäyksen, kukaan ei vastustanut tehtyä esitystä, joten se tuli kunnanvaltuuston yksimieliseksi päätökseksi.

Teemojen käsittely

Sirkka Rousu esitti SDP:n valtuustoryhmän muutosesityksenä, että Aleksia -liikelaitoksen ulkoistamisselvitystä ei sisällytetä NUUKA-ohjelmaan.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto ei ole asiasta yksimielinen, joten asiassa tulee suorittaa äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestyselityksen:

JAA = kunnanhallituksen esitys
EI = SDP:n valtuustoryhmän esitys

Äänestyksen tulos:

JAA 36 ääntä
EI 15 ääntä

Äänestyksen tuloksena kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen äänin 36–15. Äänestysluettelo on päätöksen liitteenä.

Verorahoituksen lisäys

Sirkka Rousu esitti SDP:n valtuustoryhmän esityksenä ja vihreän valtuustoryhmän kannattamana, että tuloveroprosenttia korotetaan 0,3 % -yksikköä vuodelle 2024.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto ei ole asiasta yksimielinen, joten asiassa tulee suorittaa äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestyselityksen:

JAA = kunnanhallituksen esitys
EI = SDP:n valtuustoryhmän esitys

Äänestyksen tulos:

JAA 37 ääntä
EI 14 ääntä

Äänestyksen tuloksena kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen äänin 37–14. Äänestysluettelo on päätöksen liitteenä.

Päätös

Kunnanvaltuusto merkitsi tiedoksi ohjausryhmän esityksen ja päätti, että

1. Nurmijärven kunnan talouden sopeutustarve on 9,0 milj. euroa vuosille 2023–2026,

2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) -ohjelma hyväksyttiin liitteenä olevan ohjausryhmän esityksen mukaisena seuraavin muutoksin:

- täydennettiin kohtaa B. Kuntalaisten palvelut / alkuluokkatoiminnasta luopuminen asteittain: ”Alkuluokkatoiminnasta luopumiseen asteittain valmistellaan suunnitelma syksyn 2023 aikana. Alkuluokkatoiminnasta tuodaan syksyllä raportointi alasajon kustannusvaikutuksista ja vaikutukset opetuksen järjestämiseen kouluissa sekä tilojen riittävyydestä koko kunnassa. Arvioinnin jälkeen alkuluokan toimintaan liittyvä selvitys tuodaan luottamuselimiin tiedoksi/päätettäväksi syksyn aikana ennen talousarviokäsittelyä.”

- kohdassa C. Maksut ja Taksat: Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen sopeutuspotentiaalia teollisuusjäteveden sopimuksen osalta pienennetään 1,2 milj. eurosta 0,3 milj. euroon. Tarkennettu nettovaikutus korjataan NUUKA-ohjausryhmän esitykseen, mikä aiheuttaa 0,9 milj. euron vajeen 9 milj. sopeutukseen.

- kohtaan E. Kunnan omistukset ja kiinteistöt tehtiin seuraava tekstilisäys: ”Märkiön leirikeskuksesta luopumisen kustannuksia selvitetään syksyn 2023 aikana tekemällä kustannusvaikutuksista selvitys, jossa vertaillaan keskenään Märkiössä toteutetun toiminnan toteutuneita kustannuksia ja niitä kustannuksia, jotka syntyisivät Märkiön leirikeskuksesta luopumiseen liittyvästä vastaavasta toiminnasta korvaavissa tiloissa. Arvioinnin jälkeen raportti tuodaan luottamuselimien tiedoksi/päätettäväksi syksyn 2023 aikana ennen talousarviokäsittelyä. ”

- verorahoituksen lisäyksen osalta päätös tehtiin ohjausryhmän laatiman esityksen mukaisena ja kunnanjohtajan muutetussa esityksessä esiin tuodut muutostarpeet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

- NUUKA:n poliittisen ohjausryhmän toiminta jatkuu syksyllä 2023.

3. Valtuusto velvoitti toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanemaan, valvomaan ja raportoimaan ohjelman toteutumisesta hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin.

Kunnanhallitus 23.10.2023 § 153
1463/00.01.02.00/2022

Kunnanvaltuusto päätti 21.06.2023 kokouksessaan (KV 40/2023) Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelman (NUUKA) päivittämisestä. Ohjelman päivittämisen yhteydessä käsiteltiin muutokset ohjausryhmän esitykseen, jotka koskivat Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen säästöpotentiaalain heikentymistä 0,9 milj. eurolla ja kunnanjohtajan esitys tulorahoituksen lisäämiseksi heikentyneiden talousnäkymien vuoksi. Valtuusto päätti, että NUUKA:n poliittinen ohjausryhmä

jatkaa toimintaa syksyllä 2023 syntyneen 0,9 milj. euron vajeen paikkaamiseksi sekä verorahoituksen osalta muutostarpeet käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

Jatko-ohjelman valmistelu

Poliittinen ohjausryhmä jatkoi työskentelyään 17.8.2023 ja kokoontui syksyn aikana yhteensä neljä kertaa. Ohjausryhmä käsitteli työssään alkuperäisestä ohjelmasta pois jätettyjen toimenpiteiden kokonaisuuden ja edellytti viranhaltijaorganisaatiolta myös kokonaan uusia esityksiä ohjausryhmän evästyksien pohjalta. Toimenpiteitä ja niihin liittyviä selvityksiä on valmisteltu viranhaltijoiden toimesta.

Esitetyt toimenpiteet ovat luonteeltaan toimintatapoja muuttavia, lakkauttavia, sekä juustohöyliä. Osa toimenpiteistä koskee myös kustannuksia, joita kunnalle ei ole vielä syntynyt. Suoria irtisanomisia tai lomautuksia ei esitetä.

Ohjausryhmän jatkoesitys Nurmijärven kunnan talouden tasapainottamiseksi

Yhteiset

Kokonaisuus pitää sisällään luottamuspalkkioiden leikkauksen sekä määräraholeikkaukset asiantuntijapalveluista.

Euromääräiset vaikutukset: 150.000 euroa.

Ympäristötoimiala

Sähkön kilpailutuksen ja sähkönkulutuksen kautta tuleva säästö sekä ympäristötoimialan toimintojen tarkastelu.

Euromääräiset vaikutukset: 550.000 euroa.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Koulukuljetusten rajaaminen vain yhteen osoitteeseen ja varhaiskasvatuksen vaaterahan käyttöönotosta luopuminen.

Euromääräiset vaikutukset: 107.000 euroa.

Konsernipalvelut

Selvitys keskusvaraston toimintojen organisoitumisesta, jonka perusteella päätökset toiminnan jatkumisesta. Kolmen pienimmän äänestysalueen lakkauttaminen ja liittäminen muihin alueisiin vuodesta 2025 alkaen (Herunen, Metsäkylä ja Palojoki). Alueiden lähiäänestyspaikka varmistetaan äänestysbussilla.

Euromääräiset vaikutukset: 110.000 euroa.

Henkilöstövaikutukset

Ohjausryhmän laatima Nuuka-ohjelman jatkoesitys ja sen arvioidut henkilöstövaikutukset on käsitelty yhteistoimintalain mukaisessa yhteistoimintaneuvottelussa 12.10.2023 ja neuvottelusta on laadittu erillinen pöytäkirja.

Ohjausryhmä tunnisti työssään henkilöstömäärän kehittymisen keskeiseksi tekijäksi siinä, miten kunnan talous tulevina vuosina kehittyy, ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle linjausta kunnan htv-määrän pitämiseksi nykytasolla ja henkilöstökustannusten kasvun hallintaa. Esitykseen ei sisälly suoria henkilöstön vähentämisen tavoitteita.

Esityslistan liitteenä on ohjausryhmän esitys, josta valtuusto tekee päätöksen. Lisäksi päätöksen oheismateriaalina ovat ohjausryhmän valmistelutyössä syntyneet valmistelumateriaalit, jotka ovat päätöksen taustatietoina, mutta eivät päätöksenteon kohteina.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi poliittisen ohjausryhmän esityksen ja esittää sen edelleen valtuustolle tiedoksi, sekä päättää esittää valtuustolle, että

1. NUUKA:n poliittisen ohjausryhmän esitys 0,9 milj. euron vajeen kattamisesta hyväksytään liitteenä olevan esityksen mukaisesti
2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) -ohjelma päivitetään päätetyn esityksen mukaiseksi
3. Valtuusto velvoittaa toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanemaan, valvomaan ja raportoimaan ohjelman toteutumisesta hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin.

Valmistelija

talusjohtaja Erno Kontio, [erno.kontio\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:erno.kontio(at)nurmijarvi.fi)
hallintojohtaja Katja Vuorinen, [katja.vuorinen\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi)
sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, [tiina.hirvonen\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:tiina.hirvonen(at)nurmijarvi.fi)
tekninen johtaja Juha Oksanen, [juha.oksanen\(at\)nurmijarvi.fi](mailto:juha.oksanen(at)nurmijarvi.fi)

Käsittely

Muutosesitykset

Jenni Sandberg esitti Leni Niinimäen kannattamana, että otetaan keinovalikoimasta käyttöön kotihoidontuen kuntalisän pienentäminen valtakunnalliselle keskimääräiselle tasolle 170 €/kk nykyisestä 200 €/kk (suora säästö 78 000 €/vuosi nykytilanteessa). Samalla pienennetään sivistys- ja hyvinvointitoimialan 95 000 euron varausta kotihoidontuen kuntalisän käytön lisääntymiseen vuoden 2024 alusta.

Perusteluna, että Kelan maksama kotihoidon tuki on tarkoitettu mahdollistamaan lasten hoitamisen kotona, mikäli perhe näin valitsee. Tämän tuen kuntalisä on kunnan vapaaehtoinen tuki pienelle osalle perheitä ja perusteetta valtakunnallista keskiarvoa korkeampi. Kuntalisä siirtyy vuoden vaihteessa Kelan maksamaksi, jolloin sitä maksetaan automaattisesti kaikille kriteerit täyttävälle perheille – myös heille, joilla olisi tähän saakka ollut mahdollisuus sitä hakea mutta eivät ole kuntalisää hakeneet. Maksajan muutoksen vuoksi kustannusten on arvioitu nousevan nykyisestä edelleen 95 000 € vuosittain.

Koska kunnanhallitus ei voinut olla asiasta yksimielinen, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että

JAA = esittelijän pohjaesitys

EI = Sandbergin muutosesitys

Äänestyksen tulos

9 JAA (Hägg, Maijala, Pirkkala, Raekannas, Sivula, Suhonen, Tapiolinna, Vaulamo, Rätty)

2 EI (Niinimäki, Sandberg)

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän pohjaesityksen äänin 9 JAA – 2 EI.

Jouni Maijala esitti Jenni Sandbergin ja Maiju Tapiolinnan kannattamana, että koulukuljetuksen rajaaminen vain yhteen osoitteeseen, 60.000 euroa, poistetaan listalta. Rahoitetaan rakentamattomien rakennuspaikkojen verojen korotuksella.

Koska kunnanhallitus ei voinut olla asiasta yksimielinen, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että

JAA = esittelijän pohjaesitys

EI = Maijalan muutosesitys

Äänestyksen tulos

6 JAA (Hägg, Raekannas, Sivula, Suhonen, Vaulamo, Rätty)

5 EI (Maijala, Pirkkala, Niinimäki, Sandberg, Tapiolinn)

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän pohjaesityksen äänin 6 JAA – 5 EI.

Päätös

Kunnanhallitus merkitsi tiedoksi poliittisen ohjausryhmän esityksen ja päätti esittää sen edelleen valtuustolle tiedoksi, sekä päätti esittää valtuustolle, että

1. NUUKA:n poliittisen ohjausryhmän esitys 0,9 milj. euron vajeen kattamisesta hyväksytään liitteenä olevan esityksen mukaisesti,
2. Nurmijärven kestävän kasvun (NUUKA) -ohjelma päivitetään päätetyn esityksen mukaiseksi sekä
3. Valtuusto velvoittaa toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanemaan, valvomaan ja raportoimaan ohjelman toteutumisesta hallintosäännön mukaisin toimivaltuuksin.

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.